

**REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE**

Pritrdilno ločeno mnenje sodnice dr. Wedam-Lukić

Glasovala sem za vse štiri točke izreka odločbe, v celoti pa se strinjam tudi z njenimi nosilnimi razlogi. V svojem ločenem mnenju želim zato samo pojasniti nekatere dodatne razloge, ki so vplivali na mojo odločitev.

Medtem ko v zvezi z 2. in 3. točko izreka nisem imela pomislekov, sem imela sprva nekaj težav pri odločanju o tem, ali je to, da se pri popisu prebivalstva sprašuje o veroizpovedi (štirinajsta alineja 6. člena Zakona o popisu prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj v Republiki Sloveniji leta 2001 - ZPPGO1), v skladu z Ustavo (1. točka izreka).

V razpravi sem večkrat poudarila, da je zame ključno vprašanje, kateri podatki se smejo zbirati s popisom prebivalstva: ali samo podatki, ki jih država potrebuje za izvrševanje svojih nalog, zlasti za načrtovanje bodočega razvoja, ali tudi podatki, ki so podlaga za druga raziskovanja in preučevanja. Pri tem se mi je zastavilo vprašanje, ali je glede na določbo 7. člena Ustave podatek o veroizpovedi sploh lahko pomemben za izvrševanje državnih nalog (v tem smislu bi bil morda še bolj sporen podatek o pripadnosti verski skupnosti). Ta moja teza v razpravi ni dobila podpore. Sprejeto je bilo enotno stališče, da to, da se pri popisu zbira podatek o veroizpovedi, ni v neskladju s 7. členom Ustave, in da ne gre za podatek, ki države ne bi smel zanimati in po katerem ne bi smela spraševati, pod pogojem da je vsakemu zagotovljena pravica, da na vprašanje ne odgovori. Pri presoji, ali gre za kršitev drugega odstavka 41. člena Ustave (svoboda vesti) oziroma 38. člena Ustave (varstvo osebnih podatkov), pa je bila edina razlika med sedanjo večinsko odločitvijo in tisto, za katero se je zavzemala manjšina, v tem, da po mnenju manjšine poseg ne prestane testa sorazmernosti v ožjem smislu, ker bi bilo mogoče isti cilj doseči z milejšimi sredstvi: z anketami, pri katerih bi bila zagotovljena anonimnost že v fazi zbiranja podatkov, oziroma z vzorčnimi raziskovanji, pri katerih bi bilo mogoče s postavljanjem dodatnih vprašanj pridobiti ustreznejše odgovore. Taka utemeljitev se mi ni zdela prepričljiva. Razlika med popisom in anketiranjem je res v tem, da pri popisu posameznik mora sodelovati (tudi če mu na posamezno vprašanje ni treba odgovoriti), sodelovanja pri anketi pa lahko odkloni. To je bil tudi razlog, da je Ustavno sodišče presodilo, da pomeni spraševanje po veroizpovedi pri popisu poseg v informacijsko zasebnost posameznika, čeprav odgovor na to vprašanje ni obvezen. Kot je povedano v obrazložitvi večinske odločbe, pa je pomembna razlika tudi v tem, da popis zajame celotno populacijo in se zato lahko z njim zaznajo tudi pojavi, ki jih je z raziskavami na vzorcih težko ali celo nemogoče zaznati. Zato bi bila s popisom primerljiva samo raziskava, izvedena na celotni populaciji, v tem primeru pa ne vidim prepričljivih razlogov za stališče, da bi taka raziskava pomenila manjši poseg v informacijsko zasebnost posameznika. Kot je Ustavno sodišče presodilo v 2. točki izreka, ki so jo podprli vsi sodniki razen enega, je z Zakonom zagotovljeno ustrezno varstvo z podatkov, zbranih s popisom. Seveda pa bi se v primeru, če bi Ustavno sodišče v tej točki izreka odločilo drugače, pojavilo vprašanje, ali ne pomeni nesorazmernega

posega v informacijsko zasebnost posameznika tudi zbiranje drugih podatkov, ki jih je popisana oseba celo dolžna posredovati.

Pri odločanju o tem, ali je zbiranje kateregakoli osebnega podatka s popisom dopustno, se mi zdi torej odločilnega pomena, da se zbrani podatki uporabijo izključno v statistične namene in da je onemogočena uporaba posameznega podatka v povezavi z določeno osebo. Zato se mi zdi ključnega pomena tudi odločitev v 3. točki izreka, s katero je Ustavno sodišče razveljavilo določbe, ki so omogočale, da se nekateri podatki, zbrani s popisom, uporabijo za vzpostavitev registra stavb in stanovanj.

Po mojem mnenju lahko popis prebivalstva kot najbolj obsežna metoda zbiranja podatkov prestane ustavnosodno presojo samo pod pogojem, da ostane v okvirih, ki mu jih določa temeljni namen, za katerega se izvaja. Vsako "mešanje" popisa z zbiranjem podatkov v druge namene lahko namreč ogrozi standarde, ki morajo veljati pri zbiranju podatkov s popisom, da je to še v skladu z Ustavo.

Na koncu bi rada še poudarila, da se zavedam, da se je vprašanje veroizpovedi (in narodnostni pripadnosti, ki pa ga Ustavno sodišče ni presojalo), spolitiziralo še pred popisom in da lahko to vpliva na verodostojnost zbranih podatkov. Vendar menim, da bo morala to vprašanje rešiti stroka in ga upoštevati pri interpretaciji zbranih podatkov, za odločitev Ustavnega sodišča pa ne more biti odločilnega pomena.

dr. Dragica Wedam-Lukić